

PLAN OPIEKUNCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY

ZŁOBKA WYSPA SKARBÓW

Uwzględniający założenia Konwencji Praw Dziecka

I. Nazwa Instytucji

- Złobek Wyspa Skarbów w Iwnie wraz z filiami:
 - Filia Złobka Wyspa Skarbów w Głębowicach
 - Filia Złobka Wyspa Skarbów w Wińsku

a) Organ prowadzący:

- Gmina Wińsko

b) Nr wpisu do rejestru:

- 9601/Z – Złobek Wyspa Skarbów w Iwnie
- 16835/Z – Filia Złobka Wyspa Skarbów w Głębowicach
- 16285/Z – Filia Złobka Wyspa Skarbów w Wińsku

II. Lokalizacja

a) Adresy:

- Złobek Wyspa Skarbów w Iwnie: Iwno 6, 56-16 Wińsko
- Filia w Głębowicach: Głębowice 10, 56-16 Wińsko
- Filia w Wińsku: ul. Szkolna 4, 56-160 Wińsko

b) Bliskość terenów zielonych:

- Złobki mieszczą się w wolno stojących budynkach z parkingami
- Obiekty otoczone terenami zielonymi

III. Struktura i zasoby

- Liczba miejsc: 63
- Grupy wiekowe: różnowiekowe
- Przestrzenie zewnętrzne: ogrodzone place zabaw dostosowane do dzieci w wieku żłobkowym

IV. Kierownictwo i kontakt

- Dyrektor: Diana Ziśka
- Osoby kontaktowe: sekretariat – Sylwia Wesołowska, tel. 71 3078 93

V. Charakter i metody pracy

a) Metodyka:

1. Elementy Metody Montessori

b) Zakres planu obejmuje zagadnienia:

1. Cele opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjne.

2. Metody pracy z dziećmi.

3. Harmonogram obejmujący stałe i zmienne elementy dnia.

c) Dodatkowe założenia:

1. Uwzględnia specyficzną instytucji opieki dotyczącą dostępnej przestrzeni, lokalizacji i zasobów.
2. Jest akceptowany przez podmiot prowadzący instytucję opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

PLAN OPIEKUNICZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY ŻŁOBKA WYSPA SKARBÓW UWZGLĘDNIĄ NASTĘPUJĄCE ZAPISY KONWENCJI PRAW DZIECKA

Art. 2. Prawo do niedyskryminacji. Każde dziecko, niezależnie od koloru skóry, płci, języka, wyznania, pochodzenia, niepełnosprawności, powinno być traktowane równo i sprawiedliwie.

1. W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- a) zwraca się do wszystkich dzieci z takim samym szacunkiem i życzliwością;
- b) unika porównywania dzieci, stawia każdemu indywidualne, dostosowane do jego możliwości wymagania;
- c) równo rozdziela uwagę i czas poświęcany poszczególnym dzieciom, nie faworyzuje ani nie pomija nikogo;
- d) dba, by wszystkie dzieci miały równy dostęp do zabawek, pomocy dydaktycznych, sprzętu itp.;
- e) reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji wśród dzieci (np. wykluczanie z zabawy, przezywanie), konsekwentnie je wyjaśnia i im przeciwdziała.

2. W organizacji zajęć i przestrzeni:

- a) zajęcia są planowane tak, by wszystkie dzieci mogły w nich aktywnie uczestniczyć, niezależnie od pochodzenia, płci, sprawności itp.;
- b) pomoce dydaktyczne, książki, dekoracje przedstawiają różnorodność (np. pokazują osoby różnych ras, kultur, o różnej sprawności);
- c) organizowane są zajęcia i zabawy, które oswajają dzieci z różnorodnością i uczą szacunku dla odmienności (np. zabawy o tradycjach innych kultur);
- d) personel unika stereotypowych podziałów (np. na zabawy „dla chłopców” i „dla dziewczynek”).

3. We współpracy z rodzicami personele:

- a) okazuje szacunek dla różnorodności rodzin dzieci (np. różne struktury rodzinne, pochodzenie etniczne, status ekonomiczny);
- b) przekazuje informacje dla rodziców w sposób zrozumiały, z uwzględnieniem ewentualnych barier językowych;
- c) reaguje na wszelkie przejawy dyskryminacji ze strony rodziców, wyjaśnia politykę równego traktowania obowiązującą w instytucji opieki.

Art. 3. Nadrzędność najlepszego interesu dziecka. We wszystkich działaniach dotyczących dzieci sprawą nadrzędną będzie najłepsze zabezpieczenie interesów dziecka.

1. W kontaktach z dziećmi personel:

- a) planuje zajęcia i zabawy z uwzględnieniem wieku, potrzeb rozwojowych i zainteresowań dzieci;
- b) dostosowuje tempo i formę zajęć do możliwości dzieci, nie forsuje realizacji planu kosztem dobrostanu dzieci;
- c) reaguje na indywidualne potrzeby dzieci (np. potrzeba snu, jedzenia, bliskości), nie trzyma się sztywno harmonogramu;

- d) dba o bezpieczne i stymulujące środowisko, dostosowane do wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci;
- e) w sytuacjach konfliktowych między dziećmi kieruje się dobrem każdego z nich, nie stosuje kar.

2. We współpracy z rodzicami i personelem:

- a) traktuje rodziców jako partnerów w opiece nad dzieckiem, regularnie się z nimi komunikuje i konsultuje;
- b) w przypadku rozbieżności zdań stara się wypracować rozwiązania, które będą najlepsze dla dziecka;
- c) z rozważą podchodzi do próśb rodziców, które mogą nie być zgodne z interesem dziecka (np. zostawienie chorego dziecka w placówce).

3. W decyzjach administracyjnych:

- a) przy tworzeniu budżetu instytucji priorytetowo traktowane są wydatki bezpośrednio wpływające na jakość opieki nad dziećmi;
- b) w procesie rekrutacji personelu kluczowym kryterium są kompetencje i postawa wobec dzieci;
- c) harmonogram pracy personelu jest układany tak, by zapewnić dzieciom poczucie bezpieczeństwa i stałości personelu.

Art. 5. Pozaszanowanie odpowiedzialności, praw i obowiązków rodziców lub opiekunów prawnych odnośnie do zapewnienia dziecku odpowiedniego ukierunkowania i wsparcia w korzystaniu z praw przyznanych mu w Konwencji.

4. Postępowanie personelu przy rekrutacji dziecka do instytucji:

- a) rodzice otrzymują pełną informację o wartościach, programie i funkcjonowaniu instytucji opieki;
- b) personel zbiera od rodziców szczegółowe informacje o dziecku, jego przyzwyczajeniach, potrzebach, wyzwaniach rozwojowych itp.;
- c) wspólnie z rodzicami ustalany jest plan adaptacji dziecka do instytucji;
- d) rodzice są informowani o przysługujących im prawach (np. do informacji, do wyrażania opinii, do składania skarg) oraz o oczekiwaniach instytucji wobec nich.

5. W codziennej komunikacji i współpracy:

- a) personel regularnie informuje rodziców o postępach, sukcesach i ewentualnych trudnościach dziecka, używając zrozumiałego, pozbawionego żargonu języka;
- b) rodzice są zachęcani do dzielenia się swoimi obserwacjami, opiniami i sugestiami dotyczącymi funkcjonowania dziecka i pracy instytucji opieki;
- c) wszelkie decyzje dotyczące dziecka są podejmowane w porozumieniu z rodzicami;
- d) personel oferuje rodzicom porady i wskazówki wspierające rozwój i wychowanie dziecka, ale czyni to z szacunkiem dla ich autonomii i bez narzucania swojego zdania.

6. W rozwiązywaniu problemów i konfliktów:

- a) wszelkie problemy (np. dotyczące zachowania dziecka, nieporozumień z personelem) są niezwłocznie i otwarcie komunikowane rodzicom;
- b) personel wraz z rodzicami szuka przyczyn problemów i możliwych rozwiązań, doceniając wiedzę rodziców o ich dziecku.

- c) w przypadku konfliktu między rodzicami a personelem osoba kierującą instytucją dziecka jako mediator, dbając o wysłuchanie obu stron i wypracowanie rozwiązania służącego przede wszystkim dobru dziecka;
- d) instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu dostępu do zewnętrznego wsparcia (np. psychologa, mediatora), jeśli jest to potrzebne do rozwiązania problemu.

Art. 6. Niezbylwalne prawo do życia i rozwoju. Każde dziecko ma przyrodzone prawo do życia, a państwo ma obowiązek zapewnić jego przetrwanie i rozwój.

- 1. Plan bazuje na aktualnej wiedzy na temat rozwoju dziecka i uwzględniają wszystkie sfery rozwoju (fizyczną, poznawczą, emocjonalną, społeczną).
- 2. Plan jest dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości dzieci, przewiduje zarówno działania wspólne dla całej grupy, jak i indywidualizację pracy z każdym dzieckiem.
- 3. Codzienne aktywności (zabawy, zajęcia, czynności pielęgnacyjne itp.) są planowane i realizowane w taki sposób, by maksymalizować szanse rozwojowe dzieci.
- 4. Rozwój dzieci jest regularnie monitorowany i dokumentowany, a Plany OWE są modyfikowane na podstawie zebranych informacji.

1. Organizacja przestrzeni i wyposażenia placówki:

- a) przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób bezpieczny, estetyczny i stymulujący dla dzieci;
- b) dzieci mają dostęp do różnorodnych pomocy edukacyjnych, zabawek, książek itp., adekwatnych do ich etapu rozwoju i zainteresowań;
- c) przestrzeń i wyposażenie są regularnie adaptowane do zmieniających się potrzeb i możliwości dzieci;
- d) instytucja opieki dysponuje niezbędnymi materiałami i pomocami do wspomagania rozwoju dzieci ze specjalnymi potrzebami (takich jak np. pomoce dla dzieci z deficytami sensorycznymi).

2. Współpraca z rodzicami:

- a) personel regularnie informuje rodziców o postępach rozwojowych ich dzieci, bazując na obserwacji dzieci, kartach obserwacji;
- b) rodzice są angażowani w planowanie i realizację działań wspierających rozwój ich dzieci (np. poprzez konsultacje);
- c) instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie wspierania rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. warsztaty, materiały informacyjne);
- d) w przypadku zauważenia niepokojących sygnałów dotyczących rozwoju dziecka personel delikatnie i taktownie informuje o tym rodziców i oferuje wsparcie w podjęciu odpowiednich działań.

3. Współpraca z zewnętrznymi specjalistami:

- a) w razie potrzeby (np. w przypadku podejrzenia opóźnień lub zaburzeń rozwojowych) instytucja opieki jest otwarta na współpracę z zewnętrznymi specjalistami (np. psychologiem, logopedą, fizjoterapeutą);
- b) personel jest otwarty na pracę specjalistów, którzy prowadzą obserwacje i diagnozują dzieci w instytucji opieki oraz konsultują z personelem pracę z dziećmi o specjalnych potrzebach rozwojowych;
- c) instytucja opieki wspiera rodziców w uzyskaniu specjalistycznej pomocy dla dziecka (np. poprzez skierowanie do odpowiednich instytucji, pomoc w zatawieniu formalności).

Art. 8. Prawo do tożsamości.

1. W procesie rekrutacji i zapisu dziecka do placówki:

- instytucja opieki zbiera tylko te dane osobowe dziecka i rodziców, które są niezbędne do zapewnienia opieki i spełnienia wymogów prawnych;
- dane są przechowywane w bezpieczny sposób, zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych;
- instytucja opieki respektuje prawo rodziców do wglądu w dane i do ich aktualizacji.

2. W codziennych interakcjach z dziećmi personel:

- używa poprawnych imion i nazwisk dzieci, nie nadaje przezwisk;
- nie ujawnia danych osobowych czy sytuacji rodzinnej dziecka osobom nieuprawnionym;
- reaguje na przejawy dyskryminacji czy dokuczania związane z tożsamością dziecka (np. z powodu innego brzmienia imienia, koloru skóry);
- planuje i realizuje aktywności związane z budowaniem tożsamości dziecka jako osoby, członka rodziny i swojego kręgu kulturowego.

Art. 12 i 13. Prawo dziecka do uczestniczenia w decyzjach, które go dotyczą w zakresie odpowiadającym jego możliwościom oraz Prawo do swobodnej wypowiedzi, swobody poszukiwania, otrzymywania i przekazywania informacji oraz idei wszelkiego rodzaju, bez względu na granice, w formie ustnej, pisemnej bądź za pomocą druku, w formie artystycznej lub z wykorzystaniem każdego innego środka przekazu wybranego/preferowanego przez dziecko.

1. W codziennych kontaktach z dziećmi personel:

- zapewnia przyjazną, bezpieczną atmosferę, sprzyjającą spontanicznej ekspresji dzieci;
- aranżuje przestrzeń w taki sposób, aby była dostosowana do potrzeb i możliwości dzieci, stymulowała ich aktywność i chęć eksplorowania (np. łatwy dostęp do zabawek, książek, materiałów plastycznych);
- dba o to, aby dzienny rozkład zajęć przewidywał czas zarówno na aktywności inicjowane przez dorosłych, jak i na swobodną zabawę dzieci;
- w miarę możliwości proponuje zajęcia i zabawy w małych grupach lub indywidualnie, co ułatwia obserwację i wsłuchanie się w komunikaty poszczególnych dzieci;
- umożliwia różnorodne formy ekspresji dostosowane do poziomu rozwoju dzieci (słowne, ruchowe, plastyczne, muzyczne), które ułatwiają im wyrażanie siebie;
- jest uważny na wszelkie sygnały wysyłane przez dziecko: słowa, dźwięki, gesty, wyraz twarzy, pozycję ciała, sposób poruszania się, reakcje emocjonalne;
- stara się zrozumieć, co dziecko komunikuje poprzez swoje zachowanie (np. płacz może oznaczać głód, zmęczenie, ból, tęsknotę za rodzicem; odwracanie głowy – niechęć do jedzenia lub interakcji; uśmiech, wokalizacje – zadowolenie, chęć zabawy);
- bierze pod uwagę kontekst sytuacyjny oraz wiedzę o dziecku (np. jego temperament, przyzwyczajenia, wcześniejsze doświadczenia);
- w razie wątpliwości, co do interpretacji zachowania dziecka konsultuje się z innymi opiekunami, specjalistami, rodzicami;
- dokumentuje istotne obserwacje dotyczące sposobów komunikowania się poszczególnych dzieci (w dziennikach obserwacji, kartach rozwoju);
- zawsze reaguje na sygnały wysyłane przez dziecko, pokazując mu, że jest ono ważne i słyszane (np. przez kontakt wzrokowy, uśmiech, gest, słowo);

1. Instytucja opieki ma stworzoną i realizuje politykę ochrony dzieci.
2. Ma stworzone i wdrożone procedury zapobiegania, rozpoznawania i reagowania na przemoc. Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, z tego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych.
3. Ma opracowany i wdrożony kodeks etyczny, który jasno określa zasady postępowania personelu z dziećmi, w tym absolutny zakaz stosowania jakichkolwiek form przemocy.
4. Zapewnia personelowi regularne szkolenia z zakresu ochrony dzieci przed przemocą.
5. Ma procedury reagowania na wszelkie sygnały mogące świadczyć o występowaniu przemocy wobec dziecka.
6. Regularnie prowadzi zajęcia i aktywności promujące wartości szacunku, empatii, nieagresywnego rozwiązywania konfliktów.
7. Personel jest wyszkalony na potencjalne oznaki doświadczania przez dziecko przemocy, takie jak: zmiany w zachowaniu, smutek, lęk, agresja, wycofanie, urazy fizyczne.
8. W przypadku zaobserwowania lub uzyskania informacji o przemocy wobec dziecka personel natychmiast zapewnia dziecku bezpieczeństwo i wsparcie, a osoba kierująca instytucją jest niezwłocznie informowana o sytuacji i podejmuje decyzje o dalszych krokach, w tym o powiadomieniu odpowiednich służb (policja, pomoc społeczna, sąd rodzinny).
9. Instytucja opieki ściśle współpracuje z tymi służbami w procesie wyjaśniania sprawy i pomocy dziecku i rodzinie.
10. Dziecku zapewniana jest odpowiednia pomoc psychologiczna i wsparcie w radzeniu sobie

Art. 19 i 34. Ochrona dzieci przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdy lub zaniedbania, z tego traktowania lub wyzysku, w tym wykorzystywania w celach seksualnych.

2. **We współpracy z rodzicami i personelem:**
 - a) rozmawia z rodzicami o sposobach komunikacji ich dziecka, typowych dla niego reakcjach, preferencjach;
 - b) informuje rodziców o zaobserwowanych u dziecka postępkach lub trudnościach w zakresie komunikacji; zachęca rodziców do stwarzania dziecku w domu przestrzeni do swobodnej ekspresji, uważnego słuchania, adekwatnego reagowania na komunikaty dziecka;
 - c) w razie zauważenia niepokojących symptomów w rozwoju mowy lub komunikacji dziecka wspiera rodziców poprzez propozycję działań, które mogą podjąć, np. poprzez wskazanie miejsc w najbliższej okolicy zapewniających wsparcie logopedyczne.
 - d) dostosowuje komunikację do poziomu rozwojowego dziecka.
 - e) w przypadku konfliktów między dziećmi daje każdemu z nich możliwość „wypowiedzenia się” w swojej sprawie na miarę swoich możliwości, nie bagatelizując perspektywy żadnego z nich;
 - f) włącza dzieci w podejmowanie prostych decyzji, dając im możliwość wyboru (np.: „Chcesz bawić się klockami czy układać puzzle?”, „Wolisz zjeść pomidora czy ogórka?”);
 - g) szanuje decyzje dziecka, nawet jeśli są niezgodne z preferencjami dorosłego, o ile nie zagrażają bezpieczeństwu lub zdrowiu dziecka, np. brak zainteresowania zabawą inicjowaną przez dorosłego;
 - h) dostosowuje komunikację do poziomu rozwojowego dziecka.

- z doświadczeniem przemocy.
11. Wszystkie przypadki podejrzenia lub stwierdzenia przemocy są szczegółowo dokumentowane, zachowaniem poufności danych. Dzieci są uczone zasad bezpieczeństwa osobistego, asertywności, radzenia sobie w trudnych sytuacjach – stosownie do ich wieku i możliwości. Rodzice są informowani o polityce instytucji opieki dotyczącej ochrony dzieci i angażowani w działania profilaktyczne.

Art. 23. Prawo dziecka z niepełnosprawnością do pełnego i godnego życia w warunkach honorujących jego godność, umożliwiających osiągnięcie niezależności i aktywne uczestnictwo w życiu społecznym.

1. Instytucja opieki jest dostępna dla dzieci z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
2. Wartością jest różnorodność, a każde dziecko czuje się szanowane i włączone do życia instytucji.
3. Dla dzieci z niepełnosprawnościami tworzy się we współpracy z rodzicami indywidualne plany wspierania rozwoju.
4. Wszystkie dzieci są traktowane z szacunkiem i bez dyskryminacji ze względu na poziom sprawności.
5. Metody pracy i komunikacji są dostosowywane do potrzeb i możliwości poszczególnych dzieci.
6. Sukcesy i postępy dzieci z niepełnosprawnościami są dostrzegane i celebrowane na równi z osiągnięciami innych dzieci.

Art. 27. Prawo każdego dziecka do poziomu życia odpowiadającym jego rozwojowi fizycznemu, psychicznemu, duchowemu, moralnemu i społecznemu.

1. Przestrzeń instytucji opieki jest zaaranżowana w sposób wspierający różne obszary rozwoju dzieci (fizyczny, poznawczy, emocjonalny, społeczny itp.).
2. Dzieci mają dostęp do różnorodnych kątek tematycznych, stymulujących zabawę i naukę (np. kącek czytelniczy, konstrukcyjny, artystyczny, przyrodniczy itp.).
3. Meble i wyposażenie są dostosowane do wzrostu i możliwości dzieci, pozwalają na samodzielność i rozwijają różne umiejętności.
4. W aranżacji przestrzeni wykorzystywane są zarówno gotowe pomoce edukacyjne, jak i materiały naturalne, zachęcające do eksploracji i kreatywności.
5. Plan dnia jest zbalansowany, uwzględnia zarówno aktywności kierowane przez dorosłych, jak i czas na swobodną zabawę dzieci.
6. Zajęcia są planowane całościowo, z uwzględnieniem wszystkich sfer rozwoju.
7. Stosowane są różnorodne metody pracy, odpowiednie do wieku i możliwości dzieci.
8. Dzieci mają wiele okazji do uczenia się przez doświadczenie, eksperymentowanie, samodzielne odkrywanie.
9. Codzienne rutyny (posiłki, odpoczynek, toaleta) są traktowane jako okazje do rozwijania samodzielności, zdrowych nawyków, umiejętności społecznych.
10. Plan dnia uwzględnia zarówno aktywności w budynku, jak i na świeżym powietrzu, ruch i odpoczynek, działania grupowe i indywidualne.
11. Personel regularnie komunikuje się z rodzicami na temat rozwoju i potrzeb ich dzieci. Informacje są wymieniane przy przeprowadzaniu i odbiorze, a także podczas spotkań indywidualnych.
12. Rodzice są zaangażowani w proces planowania i realizacji działań wspierających rozwój ich dzieci. Ich sugestie i obserwacje z domu są włączane do pracy instytucji opieki. Instytucja opieki oferuje rodzicom edukację i wsparcie w zakresie stymulacji rozwoju dzieci w warunkach domowych (np. materiały informacyjne).

13. W razie zauważenia szczególnych potrzeb lub trudności rozwojowych dziecka personel delikatnie i taktycznie omawia to z rodzicami i wspólnie planuje odpowiednie działania wspierające.

Art. 28 i 29. Prawo do edukacji. Nauka dziecka ukierunkowana na: rozwój w jak najpełniejszym zakresie: osobowości, talentów oraz zdolności intelektualnych i fizycznych dziecka; rozwijanie w dziecku szacunku dla praw człowieka/tożsamości kulturowej; przygotowanie dziecka do odpowiedzialnego życia w wolnym społeczeństwie, w duchu zrozumienia, pokoju, tolerancji, równości płci oraz przyjaźni; rozwijanie w dziecku poszanowania środowiska naturalnego.

1. Placówki zapewnia warunki do bezpiecznego i nieskrępowanego rozwoju przede wszystkim poprzez eksplorację i doświadczanie w ramach realizowanego planu opiekuńczo-wychowawczo-
edukacyjnego.

PLAN OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNY

1. CELE OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNE

(1.1.1)

1.1 Cele ogólne:

1. Stworzenie optymalnych warunków pobytu dzieciom przez organizację codziennej opieki zapewniającej: respektowanie praw zawartych w konwencji o prawach dziecka, i spełnianie podstawowych potrzeb życiowych – fizjologicznych, potrzeby bezpieczeństwa, potrzeby uwagi i szacunku.
2. Stworzenie warunków pobytu wspierających rozwój umiejętności samoregulacji i samodzielności dzieci w zakresie samobsługi i w kontaktach społecznych.
3. Wspieranie rozwoju poznawczego, twórczego, umiejętności komunikacji oraz sprawności fizycznej przez stworzenie środowiska edukacyjnego umożliwiającego pełen i harmonijny rozwój.

1.2 Cele szczegółowe:

Cele szczegółowe są realizowane w codziennej pracy instytucji i umożliwiają rozwój wiedzy, umiejętności i dyspozycji dzieci. Cele szczegółowe są dopasowane do indywidualnych możliwości dzieci w grupie:

1. Kształtowanie świadomości i umiejętności regulowania własnych potrzeb.
2. Rozwój sprawności fizycznej, koordynacji ruchowej, integralności sensorycznej.
3. Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji u siebie i innych osób, samoregulacji emocjonalnej.
4. Kształtowanie tożsamości, poczucia odrębności, świadomości własnego „ja”, świadomości swoich potrzeb.
5. Kształtowanie uważności na inne dzieci i ich potrzeby.
6. Kształtowanie gotowości do porozumiewania się, umiejętności komunikacyjnych i językowych.
7. Kształtowanie gotowości do poznawania świata, ciekawości, wytrwałości.
8. Rozwój umiejętności utrzymywania wspólnego pola zainteresowania i uwagi.
9. Rozwijanie i poszerzanie wiedzy i rozumienia otaczającego świata.

2. METODY PRACY Z DZIEĆMI

(1.1.2)

2.1 Relacje z dziećmi

1. Opiekunki tworzą responsywne i wzajemne relacje z dziećmi oparte na szacunku.
2. Dbają o ciepłą i domową atmosferę w placówce, pełniąc funkcję łącznika między placówką, a domem.
3. Placówka stara się, żeby dziećmi zajmowały się te same osoby, ponieważ sprzyja to rozwijaniu bezpiecznych relacji między matą grupą dzieci, a opiekunką.

2.2 Ścisła współpraca z rodzicami

1. Aby rozwijać nabywanie doświadczeń przez dzieci, personel musi współpracować z rodzicami.
2. Ta współpraca tworzy ramy do pogłębiania relacji, wspiera ciągłość opieki i zapewnia dzieciom stabilność.

2.3 Aktywne słuchanie

1. Komunikacja opiekunek z dziećmi uwzględnia aktywne słuchanie, które przejawia się poprzez: komentowanie zaobserwowanych działań dziecka i wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka.

3. WSKAZÓWKI METODYCZNE DLA PERSONELU

- 3.1 Wskazówki metodyczne dla personelu, sprzyjające rozwojowi u dzieci poczucia przynależności do grupy oraz zainteresowania innymi, przez organizowanie otoczenia tak, aby dzieci miały możliwość nawiązywania kontaktów z innymi osobami.

- Personel:**
- aranżuje przestrzeń tak, żeby dzieci mogły widzieć, co robią inni, m.in. poprzez podziat sali na kilka stref wyposażonych w różnicowane zabawki i materiały czy możliwość przekształcania sali w odpowiedzi na aktualne zainteresowania dzieci;
 - celebruje rytuały codziennego przywitania i pożegnania; wspólnie realizowany plan dnia, z powtarzającymi się zabawami integrującymi dzieci;
 - włącza dzieci w dekorowanie sali;
 - modeluje społeczne interakcje podczas zabaw z dziećmi, w których uczestniczy;
 - wykorzystuje wiedzę o zainteresowaniach i temperamencie dzieci do angażowania ich we wspólne zabawy.

- 3.2 Wskazówki metodyczne dla personelu sprzyjające poznawaniu i doświadczeniu otaczającego świata przez dzieci.

- Personel wspiera dzieci w poznawaniu i doświadczeniu otaczającego świata poprzez:**
- umożliwianie dzieciom zabawy w kąciach tematycznych uzupełnianych regularnie nowymi materiałami, zabawkami, przedmiotami, zgodnie ze zmieniającymi się zainteresowaniami dzieci i ich aktualnymi potrzebami;
 - rozwijanie zainteresowań dzieci przez dzielenie się pomysłami i pokazywanie nowych zastosowań istniejących materiałów, zabawek i pomocy edukacyjnych;
 - dostosowanie czasu trwania zabaw do możliwości dzieci (zabawy trwają tak długo, jak długo dzieci są nimi zainteresowane);
 - dostosowanie tematyki inicjowanych przez personel zabaw do aktualnych zainteresowań dzieci;
 - zapewnianie dzieciom dostępu do materiałów wzbudzających ich ciekawość, do przedmiotów codziennego użytku oraz materiałów pochodzących z natury;
 - umożliwianie dzieciom eksplorowania najbliższego otoczenia placówki i obserwowania zmian zachodzących w przyrodzie.

- 3.3 Wskazówki metodyczne dla personelu, wspierające u dzieci rozwój gotowości i umiejętności porozumiewania się, uwzględniające:

- Mówienie do dzieci:**
- (8.1.1)
 - komunikowanie się w sposób zrozumiały dla dziecka;
 - inicjowanie kontaktu werbalnego i niewerbalnego;
 - używanie pytań otwartych i rozszerzających lub inicjujących rozmowę w sposób budzący zainteresowanie albo działanie dziecka;

- stosowanie różnorodnych form wypowiedzi (pytania, zdania twierdzące, wykrzyknikowe itd.);
 - towarzyszenie dzieciom w zabawach i częste komentowanie, co one robią;
 - dopytywanie dzieci o ich potrzeby w czasie codziennych czynności, takich jak toaleta czy jedzenie;
 - kierowanie wzroku i postawy ciała w kierunku dziecka, które coś mówi;
 - zadawanie pytań rozszerzających i komentowanie w sposób zachęcający do dalszej wypowiedzi („Co się stało? Uderzyłeś się? Gdzie?”);
- Aktywne słuchanie dzieci:** (8.1.2)
- przejawia się poprzez komentowanie zaobserwowanych działań dziecka, wyrażanie zainteresowania działaniami dziecka, angażowanie się całym sobą tzn. wzrokiem, mową ciała, tonem i gestami;
- Wzbogacanie słownictwa dzieci:** (8.1.3)
- wykorzystywanie słów z różnych kategorii (np.: przedmioty, działania, uczucia, funkcje);
 - rozumienie interakcji dotyczących wspólnego doświadczenia lub zdarzeń z życia dziecka (np.: „Pamiętasz, jak na spacerze widzieliśmy wiewiórkę?”, „Wiem, że w domu masz psa. Co on robi, jak przychodzisz do domu? Hau-hau?”);
 - nazywanie, opisywanie tego, co robi dziecko, z użyciem nowych słów (pytanie: „Czy ten kalafior ci smakuje? zamiaszt: „Mniam-mniam?”);
 - rozwijanie języka i słownictwa dzieci za pomocą określeń opisujących dane zjawisko, sytuację czy przedmiot i łączenia ich ze słowami, które dziecko zna;
 - wypowiadanie się pełnymi zdaniami, unikanie infantylizowania;
 - mówienie w pierwszej osobie („Teraz pokażę ci tę nową układankę”).
- 3.4 Wskazówki metodyczne dla personelu, które wspierają rozwój fizyczny dzieci, uwzględniające:** (9.1)
- Rozwój sprawności dzieci w zakresie małej motoryki:** (9.1.1)
- zapewnienie dostępności materiałów i przedmiotów umożliwiających dzieciom rozwijanie sprawności motoryki małej;
 - stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą ćwiczyć sprawność rąk i palców, w tym np.: zgniatać, rolać, rozpuszczać miękkie masy, trzymać małe przedmioty, doskonaląc chwyt, drzeć papier;
 - umożliwianie dzieciom zamykania, otwierania, zakręcania i odkręcania pojemników, wkładania i wyjmowania małych przedmiotów;
- Rozwój percepcji zmysłowej dzieci:** (9.1.2)
- umożliwianie dzieciom codziennego kontaktu z materiałami angażującymi zmysły: czucie, smak, zapach, wzrok, słuch, poczucie ułożenia ciała i równowagę;
 - zapewnianie w ciągu dnia różnorodnych aktywności sensorycznych, dostosowanych do potrzeb dzieci i ich możliwości (uwaga: planowanie doświadczeń sensorycznych powinno zagwarantować dzieciom czas na zaangażowanie się i zabawę z innymi dziećmi);
 - stwarzanie niemowlakom możliwości samodzielnego badania różnorodnych obiektów i swojego ciała – własnych rąk i nóg oraz twarzy;
- Rozwój sprawności dzieci w zakresie dużej motoryki:** (9.1.3)
- wspieranie niemowlaków w nauce kontrolowania ruchów ciała i nauce stania, chodzenia na czworakach i chodzenia w pionie;
 - umożliwianie niemowlakom eksplorowania przestrzeni przez przenoszenie ich w różne miejsca, w których czekają nowe wyzwania, np. dążenie do interesujących przedmiotów;

- bawienie się z dziećmi w zabawy ruchowe, podążanie za tym, co robią dzieci (np. turlanie się, chodzenie na czworakach);
- stwarzanie dzieciom warunków do podejmowania nowych wyzwań związanych z przemieszczaniem się i uczeniem nowych umiejętności motorycznych;
- umożliwianie dzieciom wielokrotnego powtarzania i ćwiczenia konkretnych umiejętności ruchowych tak długo, jak długo są tym zainteresowane;
- wykorzystywanie sytuacji codziennych do ćwiczenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, np. podczas jedzenia, ubierania się i innych czynności.

3.5 Wskazówki metodyczne dla personelu, oraz niezbędne warunki umożliwiające dzieciom działania twórcze i dostęp do wytworów kultury:

Działania twórcze:

- zapewnienie dostępu do materiałów umożliwiających dzieciom kreatywne działanie;
- stworzenie bezpiecznej atmosfery, bez oceniania, zapewnienie swobody działania oraz czasu potrzebnego na angażowanie się dzieci we własnym tempie i zakresie;
- docenienie procesu twórczego, a nie jakości efektu;
- wspieranie i nadawanie wartości samemu działaniu tworzenia;
- nazywanie tego, co dzieci robią, bez poprawiania ich i oceniania;
- zapewnienie dzieciom czasu i miejsca na działania kreatywne w ciągu całego dnia;
- stwarzanie dzieciom okazji do ekspresji twórczej, m.in. w formie tańca, śpiewu, manipulacji materiałami plastycznymi, wydawania dźwięków;
- aranżowanie działań artystycznych nawet dla małej grupy dzieci lub pojedynczego dziecka, bez konieczności angażowania całej grupy w to samo działanie;

Dostęp do wytworów kultury:

- dostarczanie dzieciom okazji obcowania ze sztuką (rzeźbą, malarstwem, rysunkami);
- zapewnianie dzieciom kontaktu z muzyką wysokiej jakości, zarówno jeśli chodzi o jakość odtwarzania, jak i repertuar;
- zapewnianie dzieciom dostępu do książek z szatą oraz do albumów ze zdjęciami; - organizowanie dzieciom rysowania i malowania na poziomym i pionowych dużych płaszczyznach na wysokości ich wzroku;
- organizowanie warunków do aktywności twórczej na zewnątrz budynku w naturze.

4. DZIAŁANIA/ZADANIA PERSONELU

4.1 Działania/zadania personelu wspierające współpracę i komunikację dzieci w grupie

(6.3)

Personel:

- daje dzieciom wskazówki, jak ze sobą współpracować (np.: „Najpierw on, potem ty”);
- pozostaje w pobliżu, gdy dzieci decydują, z kim chcą się bawić;
- podpowiada dziecku, jak może się zachować w konkretnej sytuacji, a nie mówi, czego ma nie robić (koncentruje się na pozytywnych komunikatach korygujących);
- wprowadza zasady funkcjonowania dzieci w grupie i wyjaśnia ich znaczenie.

4.2 Działania/zadania personelu wspierające celebrowanie świąt i innych ważnych wydarzeń.

(6.4)

Celebrowanie dotyczy spraw bliskich najbliższym dzieciom, takich jak: urodziny (personel ustala z rodzicami i wprowadza prosty zwyczaj/rytuał świętowania w grupie urodzin, taki sam dla każdego dziecka).

- Święta obchodzone w Złobku Wyspa Skarbów:
- Dzień Dziecka;
- Dzień Babci i Dziadka;
- Dzień Rodziny - piłnik rodzinny;
- Mikołajki;
- Dzień chłopca i kobiety;
- Walentynki;
- 11 listopada i 3 maja;
- Andrzejk i bal karnawałowy.

Personel uzgadnia celebrowanie świąt o znaczeniu kulturowym czy religijnym z rodzicami; respektuje prawo dziecka do odmowy lub rezygnacji ze świętowania lub z fragmentu rytuału (np. przytulenia przez inne dzieci).

4.3 Działalność personelu zachęcająca dzieci do:

(10.2)

➤ Wyrażania twórczej ekspresji w różnych formach:

(10.2.1)

- sfera muzyczna: śpiewanie, granie, wytworzenie dźwięków, w tym z wykorzystaniem głosu i dźwięków generowanych przez przedmioty, zjawiska, ciało, powtarzanie, modyfikowanie i tworzenie melodii, słuchanie dźwięków naturalnych i wytworzonych, słuchanie muzyki, piosenek;
- sfera plastyczna: malowanie, barwienie, rysowanie, stemplowanie, cięcie, darcie, naklejanie, komponowanie obrazów na dużych i małych przestrzeniach, komponowanie w przestrzeni trójwymiarowej, układanie, dekorowanie z wykorzystaniem różnorodnych materiałów;
- sfera ruchowa: ruch swobodny i spontaniczny, taniec swobodny, naśladownictwo ruchów, tworzenie ruchów z wykorzystaniem swojego ciała i z rekwiizytów, taniec do muzyki;
- sfera słowna: spontaniczne i swobodne zabawy własnym głosem – tworzenie własnych słów, wydawanie dźwięków naśladawczych, zmiana głosu, tworzenie rymów, mówienie wierszyków, zmienianie słów w znanych dziecku wierszykach;
- łączenie różnych rodzajów ekspresji: ruch swobodny do muzyki z wokalizą dziecka oraz jednocześnie malowaniem wodą na chodniku (tworzeniem swobodnych linii);

➤ Wyrażanie twórczej ekspresji poprzez umożliwienie dzieciom wykorzystywania różnorodnych materiałów:

(10.2.2)

- Zachęcanie dzieci do używania różnorodnych materiałów, takich jak: woda, piasek, błoto, trawa, liście, kamienie, ziło, warzywa, owoce, instrumenty, przedmioty wydające dźwięki, ubrania, materiały tekstylne, papier, przedmioty codziennego użytku;

➤ Poznanie różnych wytworów kultury:

(10.2.3)

- Zapoznanie dzieci z różnymi wytworami kultury poprzez:
- teatryki w wykonaniu opiekunów, rodziców lub zaproszonych artystów;
- słuchanie muzyki na żywo; słuchanie muzyki klasycznej;
- prezentowanie reprodukcji malarstwa lub rzeźby;
- czytanie i oglądanie książek i albumów o wysokich walorach artystycznych (graficznie i językowo).

4.4 Działania personelu wspierające autonomię dziecka podczas czynności higienicznych (mycie rąk, toaleta, zmiana pieluch i inne) *Załącznik*

(4.2)

Przy planowaniu aktywności dzieci stwarza się im możliwości do zabaw edukacyjnych we wszystkich obszarach rozwoju, ponieważ:

- ✓ Aktywności dzieci to przede wszystkim sytuacje, które powtarzają się codziennie.
- ✓ Doświadczenia codzienne to czynności powtarzalne, stanowiące element codziennego rytmu dnia.
- ✓ To dzięki nim dziecko buduje i umacnia swoją osobowość, rozwijając kompetencje społeczne, emocjonalne, postawy i motywację do aktywnego uczestniczenia w środowisku.
- ✓ To od czynności codziennych zależy, czy dziecko wykształci w sobie postawy (dyspozycje) do współpracy, gotowość do podejmowania wysiłku, wytrwałość, empatię, samoświadomość, ale też postawy sprzyjające zdrowiu i sprawności fizycznej.
- ✓ Stałe momenty pobytu dziecka w instytucji dają mu poczucie bezpieczeństwa wynikające z harmonijnego, powtarzalnego schematu.

5. PLANOWANE AKTYWNOŚCI

(1.1.4)

4.9 Personel każdego dnia stwarza dzieciom warunki odpoczynku w dwóch formach:

- cicha aktywność na dywanie
- odpoczynek na leżaczkach
- Przeprowadza dzieci do odpoczynku, które będące podjęte z jego udziałem (np. zmiana pieluchy lub wycieranie nosa lub buzi), i czeka na jego odpowiedź, żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację
- Przypomina dzieciom werbalnie i niewerbalnie o następnym punkcie w planie dnia

4.8 Sposoby komunikowania dzieciom aktywności w ciągu dnia z zmian z tym związanych

- Swobodnie dotacza do zabawy i aktywności z dziećmi lub oddala się, gdy dzieci go nie potrzebują
- Pozwala dzieciom na popełnianie błędów i zachęca do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania problemów, jeżeli są na to gotowe
- Akceptuje wyrażanie emocji poprzez dzieci
- Okazuje szacunek dzieciom, wyrażając to również poprzez formy grzecznościowe – dziękując ci, proszę

4.7 Sposoby reagowania werbalnie i niewerbalnie na zachowania dzieci

- Często znajduje się w fizycznej bliskości dzieci, siedząc obok nich na ich poziomie, np. na podłodze lub przy stole
- Odzwierciedla emocje dzieci, ich radość i entuzjazm oraz inne emocje. Stara się utrzymać pozytywne emocje w kontakcie z dziećmi, żartuje z nimi, uśmiecha się i śmieje, reaguje na interakcje z dziećmi w sposób ciepły
- Jest uważny na trudne momenty dzieci (zmęczenie, przestymulowanie) i wspiera je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji.
- Pozwala dzieciom się przytulać i utrzymywać fizyczną bliskość w odpowiedzi na werbalne lub niewerbalne intencje dzieci.

4.6 Sposoby personelu nawiązywania relacji z dziećmi dające im poczucie bezpieczeństwa

4.5 Działania personelu wspierające samodzielność dziecka podczas posiłków

(4.4)

(5.1.1)

- Zabawa jest kluczową praktyką we wczesnej edukacji i opiece nad dzieckiem. Zadaniem opiekunów jest zapewnienie wszystkim dzieciom możliwości różnego rodzaju zabawy i gier;
- Zabawa daje dzieciom możliwość rozwoju, uczenia się i zapewnienia dobre samopoczucie;
- Dzieci nie traktują zabawy jako narzędzia do osiągnięcia określonych celów, ale jako sposób spędzania czasu, życia i postrzegania świata;
- Dla dzieci znaczenie zabawy leży w samej zabawie. Daje im radość i przyjemność. Dzieci podczas zabawy są aktywnymi podmiotami: strukturują i badają otaczający świat, tworzą relacje społeczne i tworzą znaczenia w oparciu o swoje doświadczenia. Budują wyobrażenia o sobie i innych, naśladują, a także tworzą nowe rzeczy;
- Dzięki zabawie dzieci modelują i testują swoje pomysły, mogą przewartościować doświadczenia, które uważają za trudne. Zabawa pozwala im bezpiecznie eksperymentować, próbować i ponosić porażki;
- Propozycje zabaw edukacyjnych łączą w sobie elementy umożliwiające wszechstronny rozwój: radość, robienie rzeczy razem i rozwijanie osobistych umiejętności. Gdy dzieci zdobywają więcej doświadczeń, zabawa ewoluuje i przybiera coraz bardziej złożone formy. Interakcje między personelem a dziećmi, a także między dziećmi stanowią podstawę rozwoju myślenia, języka i rozwijania umiejętności zabawy;
- Poprzez zabawę dzieci dokonują obserwacji, eksperymentują i uczą się zasad panujących w społeczeństwie;
- Podczas zabawy w grupie dzieci uczą się regulować swoje emocje, a także brać pod uwagę punkt widzenia innych;
- Zabawa zwiększa poczucie wspólnoty i wzmacnia pozytywną atmosferę emocjonalną.

5.1 Aktywności wspierające rozwój autonomii dzieci poprzez umożliwienie dzieciom podejmowania decyzji w sprawach ich dotyczących oraz zwiększenie samodzielności dzieci: (6.2: 6.2.1 i 6.2.2)

Lista wskazówek dla personelu.

5.2 Aktywności wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe, umiejętności obserwacji i doświadczenie otaczającego świata, używanie określeń cech przedmiotów oraz używanie określeń przestrzennych: (7.2)

Lista wskazówek dla personelu.

➤ Aktywności wspierające u dzieci myślenie przyczynowo-skutkowe (7.2.1)

- opisywanie tego, co dziecko robi, co się dzieje z badanymi przez nie przedmiotami, materiałami;
- uruchamianie umiejętności skupienia na działaniu i przewidywania jego skutków (np.: „Pchnąłeś piłkę. Teraz turła się po podłodze. Ciekawe, gdzie się zatrzyma?”); -wykorzystywanie czynności dnia codziennego (takich jak: ubieranie, jedzenie, higiena) lub tworzenie sytuacji edukacyjnych, w których dziecko może:
- manipulować przedmiotami, materiałami;
- podejmować czynności odwracalne i nieodwracalne;
- robić doświadczenia;
- próbować nowych rozwiązań i sprawdzać ich skuteczność

- obserwowanie razem z dzieckiem lub dziećmi zjawisk, które przyciągają ich uwagę, i komentowanie tego (np.: „Widzę, że kapie woda z kranu, zakręczę go mocniej”, „Słyszę, że stukasz grzechotką w stół. To głośny dźwięk. Ja stukam grzechotką w dywan. To cichy dźwięk”); okazywanie zaciekań i swojego zaangażowania w badanie, modelowanie postawy ciekawości, dociekliwości, zaangażowania w swoje działania;
- pomaganie w rozumieniu tego, co dzieci robią i obserwują, przez opisywanie i wyjaśnianie; -zachęcanie do eksplorowania natury i terenu na zewnątrz budynku, stwarzanie możliwości swobodnej zabawy oraz opisywanie tego, co dzieci robią.

➤ **Aktywności wspierające u dzieci używanie określeń dla cech przedmiotów:** (7.2.3)

- określanie i nazywanie cech przedmiotów używanych przez dzieci (dotyczących np. koloru, kształtu, faktury);
- określanie relacji między przedmiotami (np.: dużo–mało; blisko–daleko, ciepło–zimne) w sytuacjach codziennych, swobodnej zabawy i zajęciach kierowanych przez siebie;
- dawanie dzieciom możliwości wyboru różnych przedmiotów do jedzenia podczas posiłku i opisywanie różnic między nimi;
- określanie i porównywanie przedmiotów w otoczeniu (np.: duży–mały, większy–mniejszy).

➤ **Aktywności wspierające u dzieci używanie określeń przestrzennych:** (7.2.4)

- używanie w codziennych kontaktach z dziećmi takich słów, jak: góra, dół, przód, tył, lewo, prawo, nad, pod, obok, wewnątrz, zewnątrz, przed, za, obok, między, wyżej, niżej, w górę, na dół, daleko, blisko, wysoko, nisko;
- opisywanie swoich czynności i aktywności dzieci i umieszczanie tych działań w przestrzeni („Postawiłam kubeczki do picia na tacy. Widzę, że posadziłeś misia na krześle, a zajęczka na podłodze. Chcesz, żeby zajęć siedział wyżej?”).

5.3 Aktywności obejmujące rozmowy z dziećmi, komunikowanie się z sobą oraz personelem i aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów i książek. (8.2)

Lista wskazówek dla personelu.

➤ **Rozmowy z dziećmi** (8.2.1)

- utrzymywanie konwersacji z dzieckiem przez wymianę: słuchanie–mówienie–słuchanie; wykorzystywanie każdej sytuacji w ciągu dnia do prowadzenia rozmów z dziećmi (niezależnie od tego, czy jest to zabawa kierowana, czy posiłek, czy mycie rąk, ubieranie się przed spacerem itp.); -
- angażowanie dziecka w słowną interakcję opartą zarówno na wspólnie dzielonym doświadczeniu, jak i osobistych doświadczeniach dziecka;

➤ **Komunikowanie się z dziećmi z sobą oraz personelem** (8.2.2)

- stwarzanie sytuacji, w których dzieci mogą bawić się z sobą i rozmawiać o tym, co robią; wspieranie komunikowania się z dziećmi z personelem (np. poprzez zabawy w telefon, w przyjeżdżanie, w dom);
- rozmawianie z dziećmi na temat tego, co jest aktualnie przedmiotem ich uwagi;

- dawanie wskazówek dzieciom ułatwiających komunikację („Możesz powiedzieć, żeby...”; „Możesz zapytać o...”);

➤ **Aktywny udział dzieci we wspólnym czytaniu, słuchaniu tekstów, utworów, książek** (8.2.3)

- wprowadzenie i kulturowanie zwyczajów czytania o określonej porze, zabaw ze śpiewem; - wykorzystywanie rymowanek, piosenek do rozpoczynania, trwania i kończenia jakiegś czynności (np. piosenka na powitanie);
- opowiadanie dzieciom książek z obrazkami i dbanie o to, żeby dzieci mogły aktywnie w tym uczestniczyć, dotykając ich, komentując treść.

5.4 Aktywności wspierające rozwój sprawności fizycznej dzieci i angażowanie zmysłów w tym zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku, zabawy wspierające rozwój motoryki małej, ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi, zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała, Aktywności w zakresie dużej motoryki. (9.2)

Lista wskazówek dla personelu:

➤ **Zabawy angażujące zmysły wzroku, słuchu, węchu, dotyku, smaku.** (9.2.1)

- Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:
 - ścieżki sensoryczne, chodzenie na bosaka po trawie i piasku;
 - zabawy wodą, błotem, piaskiem;
 - malowanie rękami: słuchanie i wydawanie dźwięków;
 - wąchanie naturalnych zapachów (warzyw, owoców, ziół, kwiatów);
 - testowanie smaków;
 - zabawy „koszykiem skarbów”;

➤ **Zabawy wspierające rozwój motoryki małej.** (9.2.2)

- Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:
 - zabawa klockami;
 - wkładanie i wyjmowanie elementów z pojemników;
 - wlewanie, przelewanie i wylewanie wody;
 - przespypywanie kaszy za pomocą różnych narzędzi;
 - zabawy papierem: chwytanie, darcie, składanie;
 - malowanie farbami (palcami, pędzłami, stemplami);
 - zabawa masami sensorycznymi (ciastołina, plastelina), lepienie, wałkowanie, krojenie, rwanie, łączenie;
 - włączanie przycisków;

➤ **Ćwiczenie koordynacji wzrokowo-ruchowej i równowagi.** (9.2.3)

- Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom aktywności, takie jak:
 - wspinać się na kanapę z wykorzystaniem poduszek, krzesetek, mocnych pudeł;
 - chodzenie po śladzie;
 - samodzielne jedzenie;
 - malowanie;
 - mycie rąk;
 - ubieranie się (wkładanie i zdejmowanie prostych elementów garderoby);
 - sprzątanie zabawek do pudeł;

Harmonogramy	dnia	zafacznik	nr	1
--------------	------	-----------	----	---

- 1) Harmonogram dnia jest stały i przewidywalny dla wszystkich dzieci. Poczucie bezpieczeństwa dzieci opiera się o rutynę i rytuały.
- 2) Harmonogram uwzględnia aktywności wszystkich dzieci. Modyfikuje się trudność aktywności dostosowując je do poziomu rozwoju poszczególnych dzieci.
- 3) Harmonogram uwzględnia pobyt na świeżym powietrzu, w wyjątkowych sytuacjach decyduje o wyjściu podejmuje dyrektor.
- 4) Dzieci mają możliwość obserwacji siebie nawzajem.
- 5) Harmonogram dnia dostępny jest dla rodziców. Wcześniejsze informacje dotyczące planu dnia ułatwiają adaptację, jeśli rytm dnia dziecka jest dopasowany do rytmu dnia żłobkowego.
- 6) Czynności higieniczne, takie jak: zmiana pieluszek, mycie, podmywanie i odświeżanie dziecka, odbywa się w zgodzie z potrzebami dziecka, wtedy kiedy ono tego potrzebuje. Dzieciom starszym, które korzystają z nocnika, przypominają się o możliwości skorzystania z toalety. Przewijanie odbywa się bez pośpiechu, w kontakcie z dzieckiem i z delikatnością.
- 7) Odpoczynek. Każdego dnia w harmonogramie dla całej grupy jest przewidziany czas na odpoczynek. Najmłodsze dzieci w zależności od potrzeby.

6. HARMONOGRAM OBEJMUJĄCY STAŁE I ZMIENNE ELEMENTY

- Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak:
- zabawy w torze przeszkód;
- swobodne zabawy na zewnątrz o nierównej powierzchni.

➤ Zabawy wspierające dużą motorykę

5.5 Aktywności w zakresie dużej motoryki ze szczególnym uwzględnieniem zabaw na powietrzu. (9.2.5)

- Opiekun inicjuje i proponuje dzieciom zabawy, takie jak:
- turkanie się;
- huśtanie się;
- przeciskanie się przez tunel;
- otulanie się kocem;
- masowanie;
- naśladowanie ruchu;
- oglądanie się w lustrze;
- zabawy "paluszkowe"

➤ Zabawy wspierające czucie głębokie oraz kształtujące schemat własnego ciała. (9.2.4)

- zabawy piłką: rzucanie, łapanie, turkanie;

7. NADZÓR REALIZACJI PLANU OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZO-EDUKACYJNEGO

(12.3)

- 1) Obserwacje zajęć z dziećmi;
- 2) Przekazywanie personelowi informacji zwrotnej na temat pracy z dziećmi (regularne spotkania z personelem);
- 3) Samooceena pracy personelu z wykorzystaniem arkusza załącznika nr 2.

Załączniki do Planu OWE

1. Harmonogram dnia.
2. Arkusze samooceny personelu.

Opracowanie Planu OWE:

Dyrektor Złotka
Diana Ziola

Akceptacja Planu OWE przez podmiot prowadzący:

(1.2.2)

Wójt Gminy
Jolanta Kryszowska-Zielnica

HARMONOGRAM DNIA Żłobek Wyspa Skarbów

6.00 - 8.50	Początek dnia – schodzenie się dzieci	Zabawy swobodne	Mycie rąk		Śniadanie	9.30 - 11.45	Zabawowe aktywności edukacyjne inicjowane przez personel/ pobyt na świeżym powietrzu	11.30 - 11.45	Mycie rąk	Obiad	12.30 - 14.30	Odpoczynek	14.30 - 15.00	Podwieczorek	15.00 - 16.00	Zabawowe aktywności edukacyjne (do wyboru z zabaw obejmujących różne sfery rozwoju). Zakochzeni dnia – pożegnanie
-------------	---------------------------------------	-----------------	-----------	--	-----------	--------------	--	---------------	-----------	-------	---------------	------------	---------------	--------------	---------------	--

HARMONOGRAM DNIA Filia Żłobka Wyspa Skarbów - Głębowice

6.00 - 8.50	Początek dnia – schodzenie się dzieci	Zabawy swobodne	Mycie rąk		Śniadanie	9.30 - 10.45	Zabawowe aktywności edukacyjne inicjowane przez personel/ pobyt na świeżym powietrzu	10.45 - 11.00	Mycie rąk		11.00 - 11.20	I danie	11.20 - 12.00	Zabawy swobodne	12.00 - 12.30	II danie	12.30 - 14.30	Odpoczynek		14.30 - 15.00	Podwieczorek	15.00 - 16.00	Zabawowe aktywności edukacyjne (do wyboru z zabaw obejmujących różne sfery rozwoju)	Zakończeni dnia – pożegnanie
-------------	---------------------------------------	-----------------	-----------	--	-----------	--------------	--	---------------	-----------	--	---------------	---------	---------------	-----------------	---------------	----------	---------------	------------	--	---------------	--------------	---------------	--	------------------------------

HARMONOGRAM DNIA
Filia Żłobka Wyspa Skarbów - Wińsko

6.00 - 8.45	Początek dnia – schodzenie się dzieci	Zabawy swobodne	Mycie rąk	
8.45 - 9.00			Mycie rąk	
9.00 - 9.30			Śniadanie	
9.30 - 10.45	Zabawowe aktywności edukacyjne inicjowane przez personel/ pobyt na świeżym powietrzu		Mycie rąk	
10.45 - 11.00			I danie	
11.00 - 11.20		Zabawy swobodne	II danie	
12.00 - 12.30				
12.30 - 14.30			Odpoczynek	
14.30 - 15.00			Podwieczorek	
15.00 - 16.00	Zabawowe aktywności edukacyjne (do wyboru z zabaw obejmujących różne sfery rozwoju). Zakonczeni dnia – pożegnanie			

A. ARKUSZ SAMOCENY PERSONELU W ZAKRESIE NAWIAZYWANIA RELACJI Z DZIEĆMI, REAGOWANIA NA ZACHOWANIA DZIECI I KOMUNIKOWANIA DZIECIOM O AKTYWNOŚCIACH.

I. RELACJE Z DZIEĆMI DZIAŁANIE

DZIAŁANIE	3 –zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	Do dzieci odnoszę się w sposób ciepły, często uśmiechając się i okazując zadowolenie z bycia z nimi.
		Okazuję zainteresowanie tym, co dzieci mówią i robią.
		Używam niewerbalnych komunikatów w interakcji z dzieckiem (np. kiwając głową, podnosząc brwi w zdziwieniu, uśmiechając się).
		Mówię do dzieci po imieniu.
		Szukam kontaktu wzrokowego (nie zmuszając do wzajemności) podczas rozmowy z dzieckiem.
		W trakcie rozmowy z dziećmi staram się być na ich wysokości, kucając lub siadając obok.
NOTATKI SZCZEGÓŁOWE		

II. REAGOWANIE NA ZACHOWANIA DZIECI

DZIAŁANIE	3 – zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	Uważnie obserwuję to, co robią dzieci, nazywając to, co widzę.		
		Dopasowuję swoje zachowanie – ton głosu, wyraz twarzy, poziom entuzjazmu – do tego, co wyrażają dzieci.		
		Jestem gotowa/gotowy do pomocy, jeśli dzieci tego potrzebują.		
		Obserwuję i reaguję tylko wtedy, gdy jest to potrzebne, np. przy konflikcie, zagrożeniu, frustracji, przekraczającej możliwości dziecka.		
		Stwarzam warunki do samodzielnego podejmowania decyzji przez dzieci		
		Pozwalam dzieciom na popełnianie błędów i		
NOTATKI SZCZEGÓŁOWE				

zachęcam do samodzielnego ich naprawiania/rozwiązywania problemów, jeżeli są do tego gotowe.		
Staram się nie oceniać i nie porównywać dzieci między sobą.		
Pomagam dzieciom nazywać emocje i potrzeby, które pojawiają się w trakcie zabawy.		
W trudnych dla dzieci momentach (zmęczenie, przestymulowanie) wspieram je, aranżując zmiany w otoczeniu, dostosowując ton głosu i styl interakcji do sytuacji.		
Respektuję chęć dziecka do przerywania interakcji i czekam, aż wyrazi ono chęć wznowienia kontaktu.		

III. INFORMOWANIE DZIECI O AKTYWNOŚCIACH

DZIAŁANIE	3-zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Przypominam dzieciom werbalnie lub niewerbalnie (gestem, sygnałem dźwiękowym lub używając znaków graficznych) o następnym punkcie w planie dnia.		
Uprowadzam dziecko o działaniu, które będzie podejmowane z jego udziałem, i czekam na jego odpowiedź (werbalną lub niewerbalną), żeby mieć pewność, że dziecko rozumie sytuację.		

B. ARKUSZ SAMOCENNY PERSONELU W ZAKRESIE WSPIERANIA SAMODZIELNOŚCI DZIECKA PODCZAS POSIŁKÓW

DZIAŁANIE	3 – zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Biorę pod uwagę zwyczaje żywieniowe dzieci, dzieciom swobodę ruchów.		
Daję dzieciom czas na delektowanie się posiłkami.		
Z wycuciem towarzyszę dzieciom podczas jedzenia, wspieram samodzielne jedzenie i zapewniam		
Uprowadzam dzieci, że zbliża się pora posiłku, pozwalając im dokonać zabawy.		

DZIAŁANIE	3-zawsze 2 – często 1 – rzadko 0 – nigdy	NOTATKI SZCZEGÓŁOWE
Znam i stosuję zasady kształtowania nawyków higienicznych dziecka w posazamowaniu jego potrzeb i możliwości rozwojowych.		
Informuję dziecko o zamiarze zmiany mu pieluszki i czekam na jego reakcję.		
Przypominam dzieciom o korzystaniu z toalety lub nocnika, ale dzieci same decydują, czy chcą z nich		

HIGIENICZNYCH

C. ARKUSZ SAMOCENNY PERSONELU W ZAKRESIE WSPIERANIA AUTONOMII DZIECKA PODCZAS CZYNNOŚCI

Zapraszam dzieci przygotowania i sprzątania po posiłku.		
Daję dzieciom tyle czasu na posiłek, ile potrzebują.		
Akceptuję to, że dziecko może nie chcieć czegoś zjeść.		
Unikam chwaleń dzieci za to, że zjadły.		
W miarę możliwości rozwojowych dzieci zachęcam, żeby same nakładały sobie jedzenie.		
Zachęcam dzieci, w tym także niemowlęta, które uzyskały bezpieczną pozycję siedzącą, do samodzielnego jedzenia.		
Pozwalam jeść rękoma dzieciom, które nie potrafią jeszcze używać sztućców.		
Dziecku, które ma trudności z jedzeniem, pomagam, karmiąc je łyżeczką lub widelcem.		
Dopilnowuję, żeby każde dziecko w czasie posiłku miało stały dostęp do łyżki i widelca.		
Umóliwiam dzieciom podczas posiłku prowadzenie rozmów z innymi dziećmi i dorosłymi siedzącymi przy stole.		
Staram się w miarę możliwości jeść razem z dziećmi przy stołkach.		
Proponuję dzieciom potrawy, tłumacząc nazwy i składniki dania.		
Umóliwiam dzieciom udział w przygotowaniu prostych potraw.		

Względniam prawo dziecka do towarzystwa lub intymności w toalecie.		
Umożliwiam dziecku skorzystanie z toalety w dowolnym momencie.		
Ze zrozumieniem towarzyszę dzieciom w ich próbach samodzielnego skorzystania z toalety. Opiaram się przy tym na potrzebach i możliwościach dzieci, respektując też ich odmowę.		
Na bieżąco uzgadniam z pozostałymi opiekunami sposoby wspierania dzieci w rozwoju związanym z higieną.		
Wymieniam z rodzicami aktualne informacje na temat umiejętności dziecka w zakresie czynności higienicznych i uzgadniam z nimi wspólne działania w tym zakresie.		
Uznaję, że zmoczenie lub zabrudzenie ubrania przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych przez dzieci jest naturalne i związane z procesem nauki czystości.		
Zachowuję neutralność i okazuję wsparcie, gdy dziecko nie zdąży zasignalizować potrzeby lub skorzysta z nocnika lub toalety.		
Przewijam dziecko bez pośpiechu, z delikatnością i uważnością, żeby nie sprawić mu bólu czy przykrości.		
Wypracowuję z dziećmi nawyk mycia rąk – odbywa się to co najmniej przed każdym posiłkiem i zawsze po skorzystaniu z toalety (dotyczy dzieci, które już są na tym etapie).		
Udoszczępniam dzieciom różnorodne materiały (np. klocki, szmatki, naturalne przedmioty), które wspierają kreatywność.		
Wymieniam zabawki i przedmioty w kąciach tematycznych, elastycznie dopasowując otoczenie		

NOTATKI SZCZEGÓŁOWE

3 – zawsze
2 – często
1 – rzadko
0 – nigdy

D. KARTA AUTOREFLEKSJI PERSONELU W ZAKRESIE WSPOMAGANIA ZABAWY DZIECI PODCZAS CODZIENNEJ PRACY

		do potrzeb i zainteresowań dzieci.
		Zapewniam bezpieczeństwo dzieciom bez nadmiernego ograniczania ich swobodnej zabawy.
		Daję dzieciom prawo do decydowania, z kim i w jaki sposób chcą się bawić.
		Obserwuję różne sposoby zabawy poszczególnych dzieci i wspieram je odpowiednimi bodźcami.
		Jestem obecna, zauważam i odzwierciedlam uczucia i działania dziecka.
		Dysponuję różnicowanym repertuarem piosenek i zabaw dla maluchów, które wykorzystuję w zależności od sytuacji.
		Umożliwiam wspólne zabawy dzieci ze sobą i dbam o to, by traktowały się z szacunkiem.
		Rozmawiam z rodzicami na temat wysokiej wartości zabawy dla wczesnego rozwoju dziecka i edukacji.
		Unikam nadmiaru zabawek i bodźców – mniej często znaczą więcej.
		Towarzyszę dzieciom w zabawie, unikając kierowania nią.
		Uznaję wartość zabawy niezależnie od efektu (ważniejszy jest proces niż rezultat).
		Daję dzieciom czas na eksperymentowanie i uczenie się na błędach.
		Umożliwiam dzieciom wracanie do ulubionych aktywności i powtarzanie ich.